

Załącznik nr 4

do Statutu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2
im ppłk. dr. Stanisława Kulińskiego
w Wągrowcu.

ZASADY ORGANIZACJI WYCIECZEK SZKOLNYCH

I. Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 08 listopada 2001r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki [Dz.U. Nr 135 poz. 1516].
2. Rozporządzenie MENiS z 2003 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach [Dz.U. Nr 6 poz.69]; turystyki w górach i pływania [z 1997r. Nr 57 poz. 358] oraz organizacji imprez masowych. [z 1997 r. Nr 106 poz. 680].

Ustawa z dnia 18 stycznia 1996r. o kulturze fizycznej z późniejszymi zmianami [Dz.U. z 2001r. : Nr 81, poz. 889 i Nr 102, poz. 1115].

II. Uwagi wstępne:

Wycieczki szkolne organizowane przez szkołę stanowią ważną formę oddziaływania wychowawczego i poznawczego dla uczniów.

Celem wycieczek szkolnych jest :

1. poznanie kraju, regionu w którym odbywa się wycieczka jego środowiska przyrodniczego (ukształtowanie powierzchni, skały, wody, roślinność, zwierzęta, parki narodowe, rezerваты przyrody, pomniki przyrody), tradycji, zabytków (skanseny, muzea, kościoły, dworki, zamki, pałace, budowle zabytkowe, umocnienia militarne) i dóbr kultury oraz historii
2. poszerzenie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
3. upowszechnienie wśród uczniów i młodzieży zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody (obserwowanie krajobrazu, jego opisywanie

i porównywanie z innymi, czytanie planów miast i map turystycznych, poznawanie obiektów chronionych i zasad ochrony)

4. poprawa kondycji zdrowotnej oraz sprawności fizycznej, poprawa stanu zdrowia uczniów młodzieży pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie
5. upowszechnienie form aktywnego wypoczynku,
6. przeciwdziałanie patologii społecznej,
7. wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania (kształtowanie woli i innych wartościowych cech charakteru, rozwijanie samodyscypliny, samokontroli w postępowaniu, rozwijanie inwencji twórczej, aktywnej postawy, pełnienia różnych ról)
8. poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach, poznawanie kultury i języka innych państw.

III. Wstępne założenia organizacyjne:

1. Przy organizowaniu i przeprowadzaniu wycieczek współdziałają nauczyciele, uczniowie i rodzice
2. Program, skład uczestników oraz kierownika i opiekunów wycieczki zatwierdza dyrektor szkoły na podstawie karty wycieczki (załącznik do Rozporządzenia MENiS z dnia 8 listopada 2001 r.); Powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.
3. Każda wycieczka i impreza krajoznawczo-turystyczna powinna być dobrze przygotowana i omówiona ze wszystkimi uczestnikami.
4. Przed wyjściem/wyjazdem uczestnicy muszą poznać cel wycieczki, trasę, program i regulamin wycieczki oraz zasady bezpieczeństwa i potwierdzić własnoręcznym podpisem fakt przyjęcia do wiadomości zasad regulaminu.
5. Organizator wycieczki zobowiązany jest do zapewnienia właściwej opieki i bezpieczeństwa jej uczestnikom.
 - Obowiązkiem organizatora jest sprawdzenie stanu zdrowia i umiejętności uczniów, wymaganych podczas wycieczki.
 - W wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.

- Uczniowie niepełnosprawni, o ile nie ma przeciwwskazań zdrowotnych, mogą brać udział w wycieczkach i imprezach po zapewnieniu im warunków odpowiednich do specyficznych potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności.
- 6. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczek są kierownik wycieczki oraz opiekunowie grup. **Opieka ich ma charakter ciągły.**
- 7. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest plac szkolny, skąd uczniowie udają się do domu.
- 8. Udział uczniów w wycieczce (z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych) wymaga pisemnej zgody rodziców albo opiekunów prawnych uczniów niepełnoletnich, którzy powinni przed jej rozpoczęciem pokryć koszty związane z udziałem w niej ich dziecka/podopiecznego.
- 9. Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzać stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego danego etapu wycieczki.
- 10. Zabrania się prowadzenia wycieczek z młodzieżą podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.
- 11. Wycieczka może być przeprowadzona za zgodą dyrektora Zespołu, a podczas jego dłużej trwającej nieobecności upoważnionego wicedyrektora.
- 12. Uczniowie, którzy nie biorą udziału w wycieczce klasowej, są włączani do klasy równoległej lub przekazani do dyspozycji jednego z wicedyrektorów. Listę tych uczniów, z zaznaczeniem przydziału klasy, wychowawca przekazuje wraz z dokumentacją wycieczki upoważnionemu wicedyrektorowi.

IV. Tryb postępowania organizatora innych wycieczek lub imprez:

1. Wyjazdy klasy powinny być wcześniej zaplanowane z rodzicami i młodzieżą.
2. Przedstawić dyrektorowi szkoły projekt przedsięwzięcia: cel wycieczki, trasę oraz jej przebieg. Dokumentację wycieczki należy złożyć do zatwierdzenia w terminie wyprzedzającym o tydzień jej rozpoczęcie.
3. Po uzyskaniu akceptacji dyrektora wypełnić kartę wycieczki,
4. Zapoznać rodziców uczniów i uczniów z celem wycieczki, trasą, harmonogramem i regulaminem,
5. Uzyskać pisemną zgodę rodziców na udział niepełnoletnich uczniów w wycieczce,
6. Zapoznać uczniów z podstawowymi przepisami bezpieczeństwa na wycieczce (zapisać ten fakt w dzienniku lekcyjnym),

7. Zdać dyrektorowi kartę wycieczki po odbyciu wycieczki,
8. Omówić i ocenić przebieg wycieczki z uczestnikami wycieczki,
9. Przedłożyć dyrektorowi szkoły zwięzłe sprawozdanie z wycieczki wraz z uwagami i wnioskami

Fakt odbycia wycieczki odnotować w dzienniku lekcyjnym.

V. Kierownik i opiekunowie wycieczki:

1. Kierownikiem szkolnej wycieczki lub innej formy wypoczynku może być wyłącznie nauczyciel zatrudniony w naszej placówce.
2. Kierownikiem imprezy może być nauczyciel posiadający uprawnienia do kierowania formami działalności krajoznawczo-turystycznej:
 - wycieczki krajoznawczo-turystycznej powinien być nauczyciel lub w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły inna pełnoletnia osoba będąca instruktorem harcerskim albo posiadająca uprawnienia przewodnika turystycznego, przodownika lub instruktora turystyki kwalifikowanej, organizatora turystyki, instruktora krajoznawstwa lub zaświadczenie o ukończeniu kursu wycieczek szkolnych,
 - wycieczki turystyki kwalifikowanej powinien być nauczyciel posiadający uprawnienia wymienione wyżej albo kwalifikacje trenera lub instruktora w odpowiedniej dyscyplinie lub w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły inna pełnoletnia osoba posiadająca uprawnienia przewodnika turystycznego, przodownika lub instruktora turystyki kwalifikowanej albo instruktora krajoznawstwa,
 - grupy uczniów uczestniczących w imprezie turystyczno-krajoznawczej i turystyki kwalifikowanej może być osoba posiadająca uprawnienia. w zależności od rodzaju imprezy,
 - obozu wędrownego powinien być nauczyciel posiadający zaświadczenie o ukończeniu kursu dla kierowników obozów wędrownych lub w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły inna pełnoletnia osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia.
3. **Opiekunem wycieczki lub imprezy powinien być nauczyciel; w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły opiekunami mogą być rodzice uczestników wycieczki z zastrzeżeniem, że na każdym 2 opiekunów, przynajmniej jeden powinien być nauczycielem (poza kierownikiem).**

4. O zwiększeniu liczby opiekunów ponad przyjęte normy decydują rodzice uczniów, zatwierdzając plan finansowy wycieczki.
5. W imprezach międzyklasowych jeśli uczestniczy więcej niż 50% uczniów danej klasy, opiekunem powinien być wychowawca klasy (jeśli nie jest kierownikiem imprezy). Gdy nie może uczestniczyć powinien o tym poinformować na piśmie dyrektora szkoły i kierownika przynajmniej na tydzień przed rozpoczęciem.

Podstawowe obowiązki kierownika wycieczki:

1. opracowanie z udziałem uczestników szczegółowego programu i harmonogramu oraz wypełnienie karty wycieczki,

zostawić w sekretariacie szkoły:

- a. kserokopię karty wycieczki,
- b. kserokopię regulaminu wycieczki i listę z podpisami uczestników potwierdzającą znajomość regulaminu ,
- c. pisemne zgody rodziców - niepełnoletni,

zabrać ze sobą:

- a. kartę wycieczki,
 - b. regulamin wycieczki,
 - c. preliminarz finansowy wycieczki,
 - d. dowód ubezpieczenia uczestników wycieczki, (nr zbiorczej polisy ubezpieczeniowej lub polisę indywidualną gdy uczestnik wycieczki nie jest ubezpieczony w szkole)
 - e. potwierdzenie rezerwacji noclegów,
 - f. umowę pisemną z przewoźnikiem lub potwierdzenie wynajmu przewoźnika,
 - g. apteczkę pierwszej pomocy,
2. opracowanie regulaminu wycieczki i zapoznanie z nim wszystkich uczestników,
 3. zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,
 4. zapoznanie uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania,
 5. określenie zadań dla opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki,

6. nadzór nad zaopatrzeniem uczestników w niezbędny, sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
7. organizacja transportu, wyżywienia i noclegów dla uczestników,
8. podział zadań wśród uczestników,
9. przygotowanie projektu planu finansowego wycieczki oraz przedstawienie go rodzicom do akceptacji,
10. dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki,
11. podsumowanie, ocena i rozliczenie finansowe wycieczki do 6 dni po jej zakończeniu,
12. Na wycieczce kierownik wycieczki wydaje polecenia uczestnikom, podejmuje decyzje i za nie odpowiada.

Kierownik wycieczki ustala określone miejsce wyjazdu i przyjazdu uczniów z wycieczki. Rodzice są zobowiązani do doprowadzenia i odebrania uczniów niepełnoletnich lub niepełnosprawnych. W czasie wycieczki uczestnicy nie mogą pozostawać bez nadzoru opiekunów.

Tzw. „czas wolny” dla uczestnika określa kierownik wycieczki na własną odpowiedzialność.

Do podstawowych obowiązków opiekuna należy:

1. sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczestnikami oraz wypełnianie obowiązków przewidzianych regulaminem danej wycieczki; opieka ma charakter ciągły,
2. współdziałanie z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
3. nadzór nad przestrzeganiem regulaminu przez uczestników ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
4. nadzór nad wykonywaniem przez uczestników przydzielonych zadań,
5. wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika.

VII. Dokumentacja i sprawy finansowe wycieczki:

1. Koszt wycieczki powinien być w miarę możliwości tak zaplanowany, aby umożliwić wyjazd uczniom całej klasy.
2. Dokumentacja wycieczki obejmuje:
 - a) kartę wycieczki z podpisami kierownika i opiekunów, zatwierdzoną przez dyrektora, zakresy obowiązków podpisane przez kierownika wycieczki i opiekunów,

- b) listę uczestników,
 - c) pisemną zgodę rodziców uczniów niepełnoletnich z potwierdzeniem wpłaty (za wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć edukacyjnych),
 - d) regulamin zachowania się uczniów podczas wycieczki – opracowany indywidualnie do potrzeb; należy z nim zapoznać wszystkich uczestników,
 - e) dowód ubezpieczenia wszystkich uczestników wycieczki od następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - f) preliminarz finansowy wycieczki, przewidujący koszty realizacji programu oraz rozliczenie finansowe wycieczki po jej zakończeniu,
 - g) Zawiadomienie organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przypadku wycieczek i imprez zagranicznych w formie podanej w Rozporządzeniu.
3. Dokumentacja wycieczki, o której mowa w podpunktach a - g winna być złożona w terminie minimum 7 dni przed jej rozpoczęciem do zatwierdzenia.
4. Rozliczenie wycieczki składa się w terminie 1 tygodnia od dnia jej zakończenia dyrektorowi szkoły (kopię), a na najbliższym zebraniu przedstawia się rodzicom (oryginały dokumentów).
5. Plan finansowy wycieczki (preliminarz),
- po zaopiniowaniu przez rodziców uczniów biorących w niej udział, zatwierdza organizator oraz rada klasowa rodziców.
 - plan finansowy musi określać ogólny koszt wycieczki, wysokość i źródła dochodu, koszt jednego uczestnika wycieczki oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
6. Szkolna działalność w zakresie krajoznawstwa i turystyki może być finansowana ze środków pozabudżetowych w szczególności:
- z odpłatności uczniów biorących w niej udział,
 - ze środków pochodzących z działalności samorządu uczniowskiego i organizacji młodzieżowych działających na terenie szkoły,
 - ze środków wypracowanych przez uczniów,
 - ze środków przekazanych przez radę rodziców lub radę szkoły, a także osoby fizyczne i prawne.
7. Kierownik i opiekunowie nie ponoszą kosztów przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia – chyba, że sami zdecydują inaczej. Wydatki z tego tytułu pokrywa się ze środków, o których mowa w pk. 6

8. Rozliczenia wycieczki dokonują osoby wymienione w kierownik wycieczki określając sposób zagospodarowania nadwyżki, względnie uzupełnienia niedoboru finansowego.
9. Dowodami finansowymi są przede wszystkim podpisane przez rodziców uczniów listy wpłat oraz rachunki, faktury i bilety wydawane przez uprawnione do danego rodzaju działalności podmioty gospodarcze - w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach mogą to być oświadczenia o poniesionym wydatku, podpisane przez kierownika wycieczki oraz wszystkich opiekunów, jednak wydatki tego typu nie mogą przekroczyć 10 % kosztów wycieczki - nie mogą to być zakupy produktów spożywczych.
10. Sprawozdanie merytoryczne i finansowe kierownik wycieczki przedstawia dyrektorowi szkoły w wyznaczonym wyżej terminie, oraz - na najbliższym spotkaniu – rodzicom. Powinno być przyjęte przez klasową radę rodziców.
11. Po zakończonej wycieczce należy dokonać jej podsumowania z uczestnikami (np. gazetka, kronika, wręczenie dyplomów uczestnictwa, wymiana wrażeń itp.)

Liczebność grup:

1. Na wycieczce/imprezie w obrębie samej miejscowości, bez korzystania ze środków lokomocji opiekę sprawuje co najmniej jedna osoba nad grupą do 30 uczniów.
2. Gdy wycieczka korzysta ze środków lokomocji lub udaje się poza miejscowość będącą siedzibą szkoły, opiekę sprawuje jedna osoba nad grupą do 15 uczniów.
3. Na wycieczce turystyki kwalifikowanej opiekę sprawuje jedna osoba nad grupą do 10 uczniów, jeśli przepisy szczegółowe nie stanowią inaczej.

Sprawy zdrowotne:

1. Na wycieczkę należy zabrać apteczkę, a bezpośrednio przed imprezą zadbać o przeszkolenie uczestników z przepisów i zasad udzielania pomocy przedmedycznej.
2. W wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.
3. Uczniowie niepełnosprawni, o ile nie ma przeciwwskazań zdrowotnych, mogą brać udział w wycieczkach i imprezach. Ich organizatorzy powinni jednak zapewnić warunki odpowiednie do specyficznych potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności.

4. Na wycieczkę poza miejscowość będącą siedzibą szkoły uczeń powinien zabrać informację zawierającą: numer PESEL oraz numer i nazwę kasy chorych, do której należy, informację o stanie zdrowia (gdy występują dolegliwości, np.: choroba lokomocyjna, krwotoki, itp.) a także wykaz używanych leków.
5. Na wycieczce nie wolno bez zgody rodziców podawać uczniom żadnych leków, za wyjątkiem środków opatrunkowych.
6. Do ucznia z objawami chorobowymi należy wezwać lekarza (pogotowie ratunkowe). Po interwencji kierownik musi domagać się wystawienia przez lekarza karty wizyty opatrzonej pieczęcią ZOZ i podpisem.

W razie wypadku należy powiadomić pogotowie ratunkowe, policję, rodziców i dyrektora szkoły.

Ubezpieczenie:

1. Wszyscy uczestnicy szkolnej wycieczki/imprezy krajoznawczo-turystycznej powinni być objęci powszechnym ubezpieczeniem młodzieży szkolnej.
2. Kierownik wycieczki powinien poinformować rodziców o możliwości dodatkowego ubezpieczenia uczestników wycieczki. Uczestnicy wycieczek powinni być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.
3. Nauczyciel powinien dodatkowo ubezpieczyć się na czas wycieczki od odpowiedzialności cywilnej.
4. Wszyscy uczestnicy wycieczki muszą być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków, a w przypadku wyjazdu zagranicznego - ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia dodatkowa polisa)

Zasady zachowania uczestników:

1. Należy zachowywać się w sposób odpowiedzialny, przestrzegać zasad bezpieczeństwa.
2. Obowiązuje punktualność.
3. Uczestnicy są zobowiązani do przestrzegania regulaminu wycieczki/imprezy i stosowania się do zaleceń opiekunów.
4. Podczas wycieczek/imprez nie wolno spożywać alkoholu.
5. Uczniów pełnoletnich obowiązują wszystkie zasady wycieczki szkolnej.

6. Nieprzestrzeganie postanowień regulaminu wycieczki, postępowanie mogące spowodować zagrożenie zdrowia lub życia ludzi albo poważne zakłócenie organizacyjne skutkować będzie zastosowaniem kar określonych w statucie szkoły do skreślenia z listy uczniów włącznie.

Formy organizacyjne i szczegółowe zasady bezpieczeństwa:

1. Za bezpieczeństwo uczestników wycieczki odpowiedzialność ponoszą kierownik wycieczki i opiekunowie.
2. Na wszystkich wycieczkach należy przestrzegać zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach. Nauczyciele nadzorują osobiście przechodzenie uczestników przez ulicę.
3. Długość dziennych odcinków trasy i tempo należy dostosować do możliwości najsłabszego uczestnika wycieczki.
4. Do oprowadzania wycieczek na terenie takich miast jak: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Kraków, Poznań, Toruń, Warszawa, Wrocław - są wymagane uprawnienia przewodnika miejskiego.
5. Na obszarach górskich (Beskidy, Tatry, Sudety) kierownik wycieczki jest zobowiązany do zapewnienia grupie właściwego przewodnika górskiego.
6. Szkoła organizuje wycieczki w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.
7. Uczeń kończący liceum powinien przynajmniej raz uczestniczyć w spektaklu teatralnym (odbywającym się w budynku teatru) i raz w wyjeździe kilkudniowym.
8. Ze względu na czas trwania rozróżnia się wycieczki i imprezy:
 - lekcyjne - przedmiotowe (klasowe),
 - jednodniowe – trwające od kilku do kilkunastu godzin,
 - kilkudniowe – z noclegami poza miejscem zamieszkania uczniów;
 - tygodniowe tzw. „zielone szkoły”.
9. Ze względu na charakter wyjazdu organizowane mogą być:
 - Wycieczki przedmiotowe (klasowe) – inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu lub bloku przedmiotowego,
 - Wyjazdy do teatru i imprezy o charakterze kulturalnym,
 - Wycieczki krajoznawczo-turystyczne, w których udział nie wymaga się od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych,

- Imprezy turystyki kwalifikowanej i obozy wędrownie, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych oraz posługiwania się specjalistycznym sprzętem (np. rowery, plecaki, narty, kajaki),
 - Imprezy krajoznawczo-turystyczne, takie jak: biwaki, konkursy, turnieje, rajdy
- Imprezy wyjazdowe związane z realizacją programu nauczania tzw. „zielone szkoły”

Wycieczka przedmiotowa:

1. Kierownikiem wycieczki przedmiotowej jest nauczyciel danego przedmiotu lub bloku przedmiotowego.
2. Należy zapoznać uczniów z treścią i celem wycieczki oraz podstawowymi przepisami bezpieczeństwa,
3. Powiadomić dyrektora szkoły o wyjściu,
4. Potwierdzić wyjście w zeszycie wyjść, który znajduje się w sekretariacie szkoły,
5. Fakt odbycia wycieczki odnotować w dzienniku lekcyjnym.

Wycieczka zagraniczna

1. Zgodę na zorganizowanie wycieczki lub imprezy wyraża dyrektor szkoły po zawiadomieniu organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.
2. Zawiadomienie zawiera w szczególności :
 - nazwę kraju,
 - czas pobytu,
 - program pobytu,
 - imię i nazwisko kierownika oraz opiekunów,
 - listę uczestników biorących udział w wyjeździe wraz z określeniem ich wieku.

Wycieczka autokarowa:

- Liczebność grupy dostosowana do możliwości technicznych autokaru/liczby miejsc;
- Każdy opiekun ma przydzieloną sobie grupę 15 uczniów
- Miejsca przy drzwiach zajmują osoby dorosłe (opiekunowie);

- Przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą znajdować się tam dodatkowe miejsca do siedzenia.
- Uczestników wycieczki nie może być więcej, niż miejsc siedzących w jakie wyposażony jest autokar,
- Kierowca posiada kwalifikacje kierowcy zawodowego oraz potwierdzenie sprawności technicznej autokaru - ważna przez 6 miesięcy;
- Kierowca może jechać maksimum 8 godzin;
- Autokar musi być oznakowany - przewóz uczniów;
- Nie ma przepisu zabraniającego jazdy nocą;
- Postoje mogą odbywać się tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tj. na oznakowanych parkingach;
- Po każdej przerwie w podróży należy sprawdzić stan liczebny uczestników;
- Obowiązkiem opiekunów jest dopilnowanie uczniów w czasie jazdy (nie wolno chodzić po autokarze, siedzieć tyłem, na oparciu, wyrzucać śmieci przez okno itp);
- Planując wycieczkę autokarową należy zapoznać się ze stanem zdrowia uczestników – uczestnik cierpiący na chorobę lokomocyjną powinien zabezpieczyć się odpowiednio wcześniej środkiem zaleconym dla niego;
- Należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

Wycieczka piesza za miasto, poruszanie się z grupą pieszych po miejscowości:

- Przy wyjściu (wyjeździe) uczniów poza teren szkoły w obrębie miasta, powinien przypadać przynajmniej jeden opiekun dla 30 uczniów grupy.
- Poza miastem - liczebność do 30 uczniów - 2 opiekunów (poza nauczycielem może to być rodzic lub inna pełnoletnia osoba);
- W czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu;
- Przy korzystaniu z miejskich środków lokomocji opieka powinna być zwiększona w zależności od odległości, wieku uczniów i innych potrzeb. Decyzję o ilości opiekunów podejmuje kierownik wycieczki i za tę decyzję odpowiada,
- Uczestnicy posiadają ubiór (a szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych;

- w mieście poruszamy się po chodnikach, a poza miastem - lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom. Dwójkami poza miastem chodzimy wyłącznie po drogach o bardzo małym ruchu;
- w lesie poruszamy się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych - wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach;
- Opiekun powinien posiadać mapę, dobrze gdyby znał teren;
- Przed wyruszeniem sprzed szkoły uczestnicy są poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i po lesie;
- Należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

Wycieczka w góry:

- Liczebność grupy - 1 opiekun na 10 uczestników;
- Wycieczki piesze lub narciarskie na terenach górskich, na obszarze parków narodowych i rezerwatów przyrody oraz leżących powyżej 600m nad poziomem morza, organizowane przez szkołę mogą prowadzić tylko osoby uprawnione.
Osobą uprawnioną do prowadzenia takich wycieczek jest przewodnik turystyki górskiej mający uprawnienia przewodnika turystyki górskiej i narciarskiej PTTK.
Na terenach powyżej 1000 m n.p.m. oprócz opiekunów wycieczkę prowadzi przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej posiadający uprawnienia do prowadzenia grup na danym terenie.
- Wszyscy uczestnicy wycieczki poruszają się wyłącznie po znakowanych szlakach turystycznych;
- Na początku i końcu idzie osoba dorosła;
- Uczestnicy wycieczki ustawieni są w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze;
- Wyruszając w góry należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników;
- Na wędrowkę należy wyruszyć wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu,
- Kierownik turystyki górskiej oprócz obowiązków podstawowych, opisanych wyżej, zobowiązany jest:

1. zatrudnić na czas wyjścia z grupą w góry osobę uprawnioną do prowadzenia takiej wycieczki,
2. zadbać o właściwy ubiór uczestników wycieczki (buty sznurowane posiadające podeszwy zapobiegające poślizgom, nieprzemakalny skafander z kapturem (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości), rzeczy osobiste zabieramy wyłącznie w plecaku;
3. przeprowadzić pogadankę na temat zachowania się w górach (niespodziewane zmiany pogody, trudne warunki terenowe, nieznamość terenu, brak odpowiedniego ubioru, wyposażenie),
4. powiadomić uczestników wycieczki o konieczności bezwzględnego podporządkowania się poleceniom i zaleceniom osoby prowadzącej wycieczkę,
5. w przypadku wyjścia w góry pozostawić informację w miejscu zakwaterowania o trasie wycieczki i przewidywanej godzinie powrotu.

Wycieczka rowerowa:

- Liczebność - 2 opiekunów na grupę 10-13 uczniów (zgodnie z przepisami o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób);
- Wszyscy uczestnicy i opiekunowie wycieczek rowerowych, których trasa wiedzie drogami publicznymi, muszą posiadać karty rowerowe.
- W wycieczkach rowerowych mogą brać udział uczniowie posiadający sprawny technicznie rower.
- Kierownik wycieczki rowerowej, oprócz obowiązków opisanych wyżej, zobowiązany jest:
 - 1) sprawdzić stan techniczny roweru każdego uczestnika wycieczki,
 - 2) w przypadku stwierdzenia złego stanu technicznego roweru nie dopuścić uczestnika do wycieczki,
 - 3) przeprowadzić przed wycieczką instruktaż na temat bezpiecznego korzystania z dróg publicznych i znajomości podstawowych przepisów ruchu drogowego.
- Wycieczki rowerowe nie mogą być prowadzone o zmierzchu.
- Prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najślabi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy;
- Tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najślabszego uczestnika;
- Odstępy pomiędzy jadącymi do 5 m;

- Uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- Opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, (np: zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę);
- Uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę;
- Z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa z światłem odblaskowym na końcu.

Inne formy (biwaki, konkursy, turnieje, rajdy)

- impreza może się odbyć po przedstawieniu szczegółowego harmonogramu pracy z młodzieżą,
- w imprezach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.

Niektóre uwagi dotyczące organizacji zajęć – przy planowaniu zajęć należy każdorazowo sprawdzić, czy nie istnieją przepisy szczegółowe opisujące organizację danej formy pracy/wypoczynku:

- liczebność grup na obozach stałych specjalistycznych nie powinna przekraczać 20 uczestników na jednego opiekuna,
- na biwaku 10 uczestników na 1 opiekuna – 50% opiekunów powinno wywodzić się spośród rodziców uczestników biwaku,
- na obozie, wycieczce lub imprezie turystyki kwalifikowanej opiekę sprawować powinna jedna osoba dorosła nad grupą do 10 uczniów, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej,
- na szlaku turystycznym grupę prowadzi przewodnik lub przodownik turystyki kwalifikowanej, a zamyka opiekun (idzie ostatni),
- trasy wycieczek turystyki kwalifikowanej i obozów wędrownych oraz trasy, zwiedzania parku narodowego lub krajoznawczego lub rezerwatu powinny prowadzić po oznakowanych szlakach.
- Uczestnicy wycieczek i imprez turystyki kwalifikowanej oraz obozów wędrownych powinni posiadać uprawnienia do posługiwania się sprzętem specjalistycznym, jeżeli taki obowiązek wynika z odrębnych przepisów,

- Nauka pływania i pływanie powinno odbywać się w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i przystosowanych, w grupach nie więcej niż 15 osób na 1 opiekuna. W rzekach i innych akwenach przed wejściem do wody powinna być sprawdzona jej głębokość na całej przestrzeni przeznaczonej do pływania. Miejsce przeznaczone na naukę pływania powinno być wyposażone w sprzęt zapewniający uczniom bezpieczeństwo (koła ratunkowe, liny).
- Podczas nauki pływania i pływania uczniowie powinni pozostawać pod stałym nadzorem i obserwacją nauczyciela i ratownika.
- Szczegółowe warunki organizowania kąpieli uczniów regulują odrębne przepisy.
- Używane na wycieczkach wodnych kajaki i łodzie powinny być wyposażone w odpowiednią ilość sprzętu ratunkowego. Uczniowie powinni być przeszkoleni pod kątem umiejętności posługiwania się tym sprzętem oraz znajomości zasad obowiązujących na wycieczkach wodnych.
- Nie wolno zezwalać uczniom na używanie łodzi i kajaków podczas silnych wiatrów.
- Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzić stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego.
- Zabrania się prowadzenia wycieczek z uczniami podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.

Postanowienia końcowe:

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.
2. Zmian w niniejszym regulaminie dokonuje wyłącznie dyrektor szkoły.